Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 72 (7633) | Аўторак 25 красавіка 1944 г. | Цана 20 к.

Баявая задача калгаснага сялянства

На вызваленай ад нямецкіх акупантаў беларускай зямлі разгортваюцца палявыя работы. Выбарачным парадкам сеюць калгасы Палескай і Гомельскай абласцей, прыступаюць да сяўбы калгасы Магілёўскай і Віцебскай абласцей. Для вызваленых раёнаў Беларусі настала вясна — вясна адраджэння сельскай гаспадаркі. Калгаснае сялянства напружвае свае сілы, каб узорна, па-ваеннаму правесці сяўбу на сваіх родных палях, вырваных з фашысцкага ярма.

Па закліку калгаснікаў сельгасарцелі «КІМ» сотні калгасаў рэспублікі ўключыліся ў соцыялістычнае спаборніцтва за паспяховае правядзенне сяўбы, за высокі ваенны ўраджай, ураджай перамогі. Зараз па закліку перадавой у Калінінскай вобласці сельгасарцелі «Красный путиловец» пачалося Усесаюзнае соцыялістычнае спаборніцтва земляробаў. На барацьбу за высокі ўраджай узнялося ўсё калгаснае сялянства нашай краіны.

Уключыўшыся ў соцыялістычнае спаборніцтва, перадавыя калгасы рэспублікі з першых дзён палявых работ па-баявому перамагаюць цяжкасці ваеннага часу, крута набіраюць тэмпы сяўбы. Калгас «Ленінскі шлях» Рэчыцкага раёна (старшыня тав. Васілец) за першыя дні выбарачным парадкам засеяў 54 гектары ячменю і пшаніцы. Набіраючы тэмпы, калгаснікі не забываюць аб якасці палявых работ.

Веснавая сяўба—адзін з рашаючых этапаў барацьбы за высокі ваенны ўраджай. Шматвяковая сялянская мудрасць гаворыць: «Веснавы дзень год корміць». І зусім правільна. Кожны калгаснік ведае, што ўпусціш дзень—не навярстаеш за тыдзень. Своечасова і высокаякасна правесці сяўбу — значыць закласці трывалы фундамент высокага ўраджаю.

Першачарговая задача калгаснага сялянства заключаецца ў тым, каб **не ўпусціць тэрмінаў, пры першай мажлівасці пачаць масавую сяўбу і правесці яе ў самыя сціслыя тэрміны.** Дзеля гэтага праўленні калгасаў абавязаны пры першай мажлівасці пачынаць палявыя работы, пачынаць выбарачна, і разам з тым заканчваць падрыхтоўку да масавай сяўбы. З кожным днём неабходна набіраць тэмпы палявых работ.

Правільна арганізаваць працу калгаснікаў, трактарыстаў—такая другая важнейшая задача. Трэба ўмела расставіць людзей на рашаючых участках, з улікам іх здольнасцей, дабіцца ўзорнай працы брыгад і звенняў, моцнай працоўнай дысцыпліны, умелага спалучэння работы трактарнага парка і жывога цягла.

Нельга цярпець такіх фактаў, калі за першыя ўжо дні ў Хойніцкай МТС вышлі са строю чатыры трактары. Неабходна арганізаваць перасовачныя майстэрні і забяспечыць бесперабойную работу ўсіх трактараў. Ад гэтага ў значнай меры будзе залежаць поспех і якасць палявых работ.

Трэцяй важнейшай задачай з'яўляецца **поўнае захаванне правілаў агратэхнікі.** Соўнарком Саюза ССР і ЦК ВКП(б) устанавілі як абавязковае патрабаванне для кожнага калгаса: правільна размясціць усе культуры па лепшых для кожнай культуры папярэдніках, ачысціць палі ад саломы, сцеблаў пустазелля і рэшткаў жніўя, правесці веснавую апрацоўку глебы, якая забяспечыла-б найбольшае захаванне вільгаці ў глебе і найлепшыя ўмовы для барацьбы з пустазеллем, правесці сяўбу кожнай сельскагаспадарчай культуры ў лепшыя агратэхнічныя тэрміны са старраннай задзелкай насення, максімальна выкарыстоўваць мясцовыя ўгнаенні і ў першую чаргу пад тэхнічныя культуры, бульбу і гародніну.

Усе гэтыя агратэхнічныя мерапрыемствы — непарушны закон для кожнага калгаса. Яны павінны строга выконвацца. У гэтым вялікую дапамогу праўленням калгасаў абавязаны аказаць агрaномы. З пачаткам палявых работ месца агранома—у полі, там, дзе вырашаецца лёс ураджаю.

Партыйныя і совецкія арганізацыі, зямельныя органы павінны паўсядзённа кіраваць соцыялістычным спаборніцтвам калгаснай вёскі, дабівацца яго масавасці. Комуністы і комсамольцы абавязаны ўзначальваць барацьбу калгаснікаў за высокі ўраджай. Вопыт перадавых павінен неадкладна станавіцца здабыткам усіх удзельнікаў спаборніцтва.

Па-ваеннаму правядзем веснавую сяўбу, яшчэ лепш забяспечым Чырвоную Армію і краіну неабходнымі сельскагаспадарчымі прадуктамі, а прамысловасць — сыравінай! Гэтага патрабуе Радзіма, гэтага патрабуе фронт.

Будуюць пруд

БУДА-КАШАЛЁВА. **(Па тэлефону).** Калгаснікі сельгасарцелі «Чырвоны Кастрычнік», Дуравіцкага сельсовета, прыступілі да аднаўлення і пашырэння калгаснага пруда. Аднаўленне пруда дасць магчымасць калгасу арганізаваць ферму вадаплаваючай птушкі, а таксама будзе праведзена яго зарыбленне. Цяпер тут ідуць земляныя работы, будуецца плаціна. Калгаснікі абавязаліся закончыць будаўніцтва пруда да 1 мая.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 24 КРАСАВІКА

На працягу 24 красавіка на франтах істотных змен не адбылося.

За 23 красавіка нашымі войскамі падбіта і знішчана 16 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі знішчаны 51 самалёт праціўніка.

Налёт нашай авіяцыі на чыгуначны вузел Львоў

У ноч на 24 красавіка наша авіяцыя дальняга дзеяння бамбардыравала скапленні нямецкіх воінскіх эшалонаў на чыгуначным вузле Львоў. У выніку бамбардыроўкі ўзніклі шматлікія пажары, якія суправаджаліся выбухамі.

Усе нашы самалёты вярнуліся на свае аэрадромы.

УДАРЫ ПА СУДНАХ ПРАЦІЎНІКА НА КАМУНІКАЦЫЯХ СЕВАСТОПАЛЬ — ПАРТЫ РУМЫНІІ

Авіяцыя Чорнаморскага флота наносіла ўдары па суднах праціўніка на камунікацыях Севастопаль—парты Румыніі. Прамымі пападаннямі бомбаў патоплены сем транспартаў праціўніка з войскамі, якія немцы спрабавалі эвакуіраваць з Севастопаля. Агульнае водазмяшчэнне патопленых транспартаў складае 16.000 тон. Апрача таго патоплены быстраходная дэсантная баржа, тарпедны катэр і тры вартавыя караблі праціўніка. Некалькім варожым суднам нанесены сур'ёзныя пашкоджанні.

Перадавыя калгасы вышлі на сяўбу

ПАТРЫЯТЫЗМ ЖАНЧЫН-КАЛГАСНІЦ

МОЗЫР. (БЕЛТА). Велізарныя разбурэнні прынеслі акупанты калгасу імені Леніна. Яны знішчылі, разграбілі жывёлу. У калгасе засталося толькі 4 кані. Нягледзячы на вялікі недахоп цягла, калгаснікі ўсё-ж дружна пачалі веснавую сяўбу.

— Пакуль набудзем цягло, некаторую частку зямлі апрацуем і ўручную, але дадзім краіне і фронту як мага больш харчавання,—заявілі калгаснікі на сходзе.

У калгасе створана спецыяльная брыгада па ўскапванню зямлі рыдлёўкамі—45 калгасніц. За першыя два дні калгасніцы ўскапалі 2,5 гектара і засеялі іх аўсом. Жонкі франтавікоў Любоў Ганчар і Анна Турчына дабіліся высокай прадукцыйнасці працы. Яны за дзень ускапвалі па 160 квадратных метраў зямлі.

ЗАСЕЯНА 750 ГЕКТАРАЎ

ХОЙНІКІ. (БЕЛТА). Цёплае надвор'е спрыяе разгортванню палявых работ. Усе калгасы раёна прыступілі да сяўбы. Калгаснікі сельгасарцелі «КІМ»—ініцыятары соцыялістычнага спаборніцтва за высокі ўраджай—ужо засеялі раннімі яравымі культурамі 35 гектараў.

Высокую вытворчасць працы паказваюць жанчыны-аратыя ў калгасе імені Сталіна, Рудакоўскага сельсовета. 56-гадовая Еўдакія Новак за дзень узорвае 0,45 гектара, Ольга Савінок—0,55 гектара.

Па раёну ўжо засеяна 750 гектараў.

НАПЕРАДЗЕ — КАЛГАС «ЛЕНІНСКІ ШЛЯХ»

РЭЧЫЦА. **(Па тэлефону).** З кожным днём у раёне шырыцца фронт палявых работ. Многія калгасы праводзяць сяўбу ранніх зернавых культур. Так, калгас імені Куйбышэва засеяў 15 гектараў, «Гігант»—9 гектараў. Наперадзе ідзе калгас «Ленінскі шлях» (старшыня тав. Васілец). Тут ужо засеяны 54 гектары ячменю і пшаніцы. Перад выхадам у поле, па прыкладу кімаўцаў, калгаснікі ўключыліся ў соцыялістычнае спаборніцтва; яны змагаюцца за добраякаснае і хуткае правядзенне веснавой сяўбы. Праца на палях ідзе дружна і арганізавана.

РАСПАЧАЛІ ПАЛЯВЫЯ РАБОТЫ

БУДА-КАШАЛЁВА. **(Па тэлефону).** Амаль усе калгасы раёна распачалі палявыя работы. Ідзе ворыва, а ў многіх калгасах пачалася сяўба. Па раёну зернавымі культурамі засеяна ўжо каля 150 гектараў, у тым ліку калгас імені Сталіна, Патапаўскага сельсовета, засеяў 14 гектараў, калгасы Прыбарскага сельсовета — 25 гектараў.

Перадавікі перадмайскага спаборніцтва

Уступіўшы ў перадмайскае соцыялістычнае спаборніцтва, калектыў паравознай калоны, дзе начальнікам тав. Буланенкаў, узяў канкрэтныя абавязацельствы па паляпшэнню эксплаатацыйных і рамонтных работ. Чыгуначнікі абавязаліся ўзорна абслугоўваць фронт, падрыхтаваць новыя кадры. Многія з гэтых абавязацельстваў выкананы імі датэрмінова.

Экіпажы паравозаў тт. Максімава, Шырмана, Казлоўскага і Мурзака датэрмінова авалодалі метадам рамонту лакаматыва іх калоны.

Датэрмінова выканана абавязацельства аб падрыхтоўцы да 1 мая трох машыністаў з ліку памочнікаў. Усе тры здалі экзамен і атрымалі права ўпраўлення лакаматывам. Яны самастойна працуюць машыністамі.

Многія экіпажы калоны, выконваючы ўзятыя абавязацельствы, паказваюць прыклады сапраўднага працоўнага гераізму. Экіпаж старшага машыніста Мерзлякова падаў састаў боепрыпасаў пад выгрузку. Нягледзячы на тое, што члены экіпажа перад гэтым працавалі, яны ўсе вышлі на разгрузку. За гадзіну 30 мінут байцы паравознага экіпажа разгрузілі тры вагоны боепрыпасаў. Камандаванне воінскай часці аб'явіла ім падзяку.

У час начнога рэйса быў паранен старшы машыніст аднаго з паравозаў. Памочнік машыніста тав. Фесенка не разгубіўся. Ён разам з качагарам Лабачовым аказаў першую дапамогу свайму таварышу, а потым самастойна давёў поезд да месца прызначэння.

З калектывам гэтай калоны спаборнічае калона калектыва паравозаў, дзе начальнікам тав. Касцюкоўскі. Гэты калектыў таксама паспяхова выконвае свае перадмайскія абавязацельствы. Экіпажы калоны не маюць ніводнай затрымкі паяздоў з-за тэхнічнай няспраўнасці лакаматыва або рухомага састава.

Паспяхова ідзе падрыхтоўка 15 машыністаў з ліку памочнікаў і 15 паяздных вагонных майстраў. Многія з іх датэрмінова заканчваюць павучанне.

Н. ЗЕЛКІН.

Беларуская чыгунка.

VI сесія Вярхоўнага Совета БССР

Аб утварэнні саюзна-рэспубліканскага Народнага Камісарыята Абароны і саюзна-рэспубліканскага Народнага Камісарыята Замежных Спраў БССР

Даклад Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Н. Я. Наталевіча

Утварэнне Народнага Камісарыята Замежных Спраў

Закон аб прадастаўленні Саюзным Рэспублікам паўнамоцтваў у галіне знешніх зносін мае надзвычай вялікае і сур'ёзнае значэнне не толькі ў інтарэсах асобных Саюзных Рэспублік, але і ў інтарэсах пашырэння і ўмацавання міжнароднага супрацоўніцтва СССР у цэлым.

Пастаноўка і вырашэнне гэтага пытання зусім своечасовая і неабходная.

Вядома, што да ўтварэння Совецкага Саюза побач з Народным Камісарыятам Замежных Спраў РСФСР існавалі Народныя Камісарыяты Замежных Спраў іншых Совецкіх Рэспублік, у тым ліку і БССР, якія ў пэўных выпадках падтрымлівалі знешнія зносіны з замежнымі дзяржавамі. Совецкія рэспублікі ў той перыяд былі заняты перш за ўсё пытаннямі свайго існавання. Інтарэсы абароны маладых Совецкіх Рэспублік настойліва патрабавалі аб'яднання намаганняў совецкіх народаў і стварэння адзінага фронта для сумеснай барацьбы супроць знешніх і ўнутраных ворагаў—агульных для ўсіх Совецкіх Рэспублік.

Вось чаму першы Беларускі З'езд Советаў, які абвясціў стварэнне БССР, у сваёй дэкларацыі заявіў аб неабходнасці ўстанаўлення самай шчыльнай федэратыўнай сувязі з РСФСР. Не прайшло і двух месяцаў, як на тэрыторыю рэспублікі ўварваліся белапалякі. На тэрыторыі Беларусі зноў пачалася жорсткая барацьба, якая яшчэ ў большай ступені падмацавала неабходнасць аб'еднання ваенных, палітычных і дыпламатычных намаганняў маладых Совецкіх Рэспублік. Пасля разгрому польскіх акупантаў было пастаўлена пытанне аб далейшым аб'еднанні не толькі ваенных, але і дыпламатычных намаганняў Совецкіх Рэспублік. Характэрным фактам у ходзе далейшага аб'еднання дыпламатычных намаганняў з'яўляецца ўдзел совецкіх рэспублік у агульнаеўрапейскай эканамічнай канферэнцыі ў 1922 годзе ў Генуі. Калі паўстала пытанне аб прадстаўніцтве рэспублік на гэтай канферэнцыі, то ўсе яны заявілі аб перадачы сваіх дыпламатычных паўнамоцтваў Ураду РСФСР, які павінен быў прадстаўляць і абараняць іх інтарэсы.

Калі пры ўтварэнні СССР справа знешніх зносін з замежнымі дзяржавамі, у адпаведнасці з агульнай воляй саюзных рэспублік, была аб'еднана ў адзін агульнасаюзны Народны Камісарыят Замежных Спраў, што было неабходна і што дало свае станоўчыя вынікі ва ўмацаванні совецкай дзяржавы, то цяпер пытанне ў галіне знешніх зносін саюзных рэспублік ставіцца інакш.

Пад мудрым кіраўніцтвам вялікага **Сталіна** непамерна вырасла гаспадарчая і палітычная магутнасць Совецкага Саюза. Дзякуючы мудрай сталінскай палітыцы, СССР вышаў на арэну міжнароднай дзейнасці, як магутная соцыялістычная дзяржава, з якой абавязана цяпер лічыцца любая дзяржава ў вырашэнні міжнародных пытанняў.

Гераічная барацьба совецкага народа супроць нямецкіх акупантаў непамерна ўзняла міжнародны аўтарытэт Совецкага Саюза.

Аб тым, у якой меры ўмацаваліся міжнародныя сувязі Совецкага Саюза за час вайны, бліскуча сведчыць крах гітлераўскіх разлікаў на ізаляцыю нашай краіны. У ізаляцыі апынулася гітлераўская Германія, а не Совецкі Саюз.

Нягледзячы на цяжкія ўмовы ваеннага часу, менавіта за годы вайны міжнародныя сувязі Совецкага Саюза ўзняліся на новую, больш высокую ступень. Сведчаннем гэтага з'яўляецца ўстанаўленне саюзных адносін з Вялікабрытаніяй, устанаўленне таксама добрых адносін з ЗША, стварэнне магутнай антыгітлераўскай кааліцыі. Аб гэтым гаворыць таксама нядаўняе заключэнне Совецка-Чэхаславацкага дагавора.

Рашэннямі Маскоўскай і Тэгеранскай Канферэнцый закладзена моцная аснова для супрацоўніцтва не толькі ў ваенны час, але і пасля вайны. Улічваючы гэтыя абставіны і ўзрослую патрэбнасць саюзных рэспублік ва ўстанаўленні непасрэдных зносін з замежнымі дзяржавамі, пытанне гэта для раду рэспублік набыло жыццёвае значэнне.

У сувязі з тым, што кожная саюзная рэспубліка мае не мала сваіх спецыфічных гаспадарчых і культурных патрэб і запросаў, а гэтыя патрэбы і запросы павялічваюцца і ўзрастаюць у сувязі з агульным бурным ростам і ўмацаваннем саюзных рэспублік, само сабой разумеецца, што не заўсёды гэтыя патрэбы ў поўнай меры могуць быць ахоплены агульнасаюзным прадстаўніцтвам за граніцай.

Гэтыя патрэбы і запросы саюзных рэспублік могуць быць лепш задаволены непасрэднымі зносінамі саюзных рэспублік з замежнымі дзяржавамі і, безумоўна, будуць садзейнічаць пашырэнню міжнародных сувязей і ўмацаванню супрацоўніцтва СССР з іншымі дзяржавамі.

З гэтага пункту гледжання пераўтварэнне Народнага Камісарыята Замежных Спраў стала практычна неабходным.

Для ажыццяўлення знешніх зносін нашай рэспублікі з замежнымі дзяржавамі неабходна ўтварыць Народны Камісарыят Замежных Спраў. Праект Закона аб утварэнні Наркамата Замежных Спраў уносіцца на разгледжанне Вярхоўнага Совета БССР.

Ход вайны паказаў, што без удзелу Совецкага Саюза немагчым разгром гітлераўскай Германіі. Таксама відавочна, што без самага актыўнага ўдзелу Совецкага Саюза ў міжнародных справах немагчыма ўстанаўленне трывалага і сапраўднага міру паміж народамі.

Інтарэсы перамогі над гітлераўскай тыраніяй, інтарэсы захавання і ўмацавання міру пасля вайны непазбежна павінны будуць прывесці да больш блізкага знаёмства і супрацоўніцтва народаў паміж сабою. У гэтым зацікаўлена і наша Беларуская Рэспубліка, як і ўвесь Совецкі Саюз у цэлым.

Хто можа адмаўляць, што рашэнне X сесіі Вярхоўнага Совета СССР выказвае добрую волю совецкай дзяржавы да развіцця і ўмацавання супрацоўніцтва з другімі дзяржавамі. Толькі гітлераўскія прайдзісветы, дыпламатыя якіх перажывае яўнае банкруцтва, як і хвалёная нямецкая стратэгія, разлічаная на заваяванне свету і заняволенне ўсяго чалавецтва, маглі ўгледзець у мерапрыемствах Совецкага Ўрада аб пераўтварэнні Наркамата Замежных Спраў нішто іншае, як «большэвіцкі трук», які мае на мэце «ўстанаўленне большэвіцкага рэжыму ва ўсім свеце». Старая бязглуздая фашысцкая песня, разлічаная на прыкрыццё разбойніцкіх захопніцкіх планаў нямецкага фашызма.

Выходзячы на арэну знешніх зносін, Беларуская ССР зойме адпаведнае пачэснае месца, бо па сваёй прамысловай і гаспадарчай вытворчасці, па культурнаму развіццю, па багатаму слаўнаму гістарычнаму мінуламу, а таксама па колькасці насельніцтва і па тэрыторыі яна з поспехам вытрымлівае параўнанне з многімі дзяржавамі Еўропы і не толькі Еўропы. Беларуская ССР пераўзыходзіць Бельгію, Галандыю, Венгрыю, Грэцыю, Балгарыю, Аўстрыю. Па колькасці насельніцтва яна пераўзыходзіць Нарвегію, Швецыю, Фінляндыю.

Натуральна, што пытанне выхаду Беларускай ССР на знешнюю арэну ў сувязі з узрослымі гаспадарчымі і культурнымі запатрабаваннямі, мае вялікае практычнае значэнне.

БССР выходзіць на арэну знешне-палітычных зносін, як самастойная дзяржава ў саставе Саюза ССР.

У сваёй знешняй палітыцы Беларуская ССР будзе апірацца на сваю растучую гаспадарчую, палітычную і культурную моц, на моц усяго Совецкага Саюза.

Як актыўны ўдзельнік барацьбы ў разгроме гітлерызма наша рэспубліка прадставіць свой рахунак за ўсе гвалтаванні, ахвяры, пакуты і разбурэнні, якія прычынілі ёй нямецкія захопнікі. Адстойваючы свае інтарэсы, Беларуская ССР будзе трымаць сябе на арэне знешніх зносін дастойным чынам, будучы цвёрда ўпэўненай, што яе падтрымлівае ўвесь вялікі магутны Совецкі Саюз.

Задачы знешняй палітыкі павінны заключацца ў тым, каб зрабіць усё магчымае для перамогі над гітлераўскай Германіяй. Адначасова мы павінны ўмацоўваць палітыку міру, пашыраць і ўмацоўваць дзелавыя сувязі з усімі свабодалюбівымі краінамі і перш за ўсё з саюзнымі нам дзяржавамі. Непасрэдна з Беларускай ССР мяжуе Польшча, і мы зацікаўлены ва ўстанаўленні дружаскіх добрасуседскіх адносін з польскім народам.

Совецкі ўрад неаднаразова заяўляў, што ён стаіць за аднаўленне моцнай і незалежнай Польшчы і выказваў гатоўнасць да ўстанаўлення дружбы паміж Совецкім Саюзам і Польшчай, але ўсе спробы Совецкага Ўрада ў гэтых адносінах заўсёды сустракалі супроцьдзеянне з боку эміграцкага польскага ўрада.

Як усім вядома, Совецкі Ўрад 11 студзеня 1944 года зрабіў заяву аб тым, што ён не лічыць нязменнай совецка-польскую граніцу 1939 года, што шляхам пагаднення з Совецкім Саюзам, у гэту граніцу могуць быць унесены змены ў карысць Польшчы ў напрамку, каб раёны, у якіх пераважае польскае насельніцтва, былі перададзены Польшчы. У гэтым выпадку совецка-польская граніца магла-б прайсці, прыкладна, па так званай лініі Керзона, прынятай у 1919 годзе Вярхоўным Советам Саюзных Дзяржаў.

Зусім зразумела, што калі-б сучасны польскі ўрад сапраўды жадаў дабіцца канчатковага вырашэння спрэчных пытанняў і ўстанаўлення дружбы паміж Польшчай і СССР, і калі-б ён сапраўды імкнуўся да сумеснай барацьбы супроць немцаў, то ён, ні мінуты не хістаючыся, абвясціў-бы аб сваёй гатоўнасці прыняць прапанову Совецкага ўрада. Але ў тым-жа і справа, што ён не хоча ні таго, ні другога.

Эміграцкі польскі ўрад, не звязаны з польскім народам, і, зусім не выказваючы яго сапраўдных і нацыянальных інтарэсаў, выключна кіруючыся бязглуздай ідэяй стварыць так званую федэрацыю дзяржаў «ад мора да мора», па сутнасці той-жа славуты «санітарны кардон» вакол совецкай краіны, які ўяўляла сабою Польшча да 1939 года. Гэта значыць, што абнаглеўшыя польскія паны, адмаўляючы сувярэнныя правы і нацыянальныя інтарэсы нашага беларускага народа, хочуць адарваць заходнюю частку нашай Совецкай Беларусі і падвергнуць у другі раз беларускі народ няшчаднай эксплаатацыі і абрабаванню. Польскія захопнікі спасылаюцца пры гэтым на Рыжскі дагавор 1921 года, як непарушны закон, па якому польскія паны нібыта павінны вечна валодаць беларускімі землямі і рабаваць наш народ. Але польскія паны забываюць, што Совецкі Ўрад і беларускі народ ніколі не лічылі гэты дагавор справядлівым, бо ён быў навязаны Совецкай Рэспубліцы.

Совецкая краіна была вельмі аслаблена ў выніку шматгадовай вайны і гаспадарчай разрухі, а становішча на фронце барацьбы з іншымі ворагамі нашай Радзімы заставалася напружаным. У гэтай абстаноўцы Совецкаму Ўраду, зацікаўленаму ў хутчэйшым заканчэнні вайны, і ў сілу тых абставін, што імперыялістычныя інтарэсы Польшчы падтрымлівала ў той час Антанта, нягледзячы на тое, што Чырвоная Армія нанесла Польшчы паражэнне, прышлося зрабіць уступкі польскім захопнікам.

У выніку навязанага Совецкаму Ўраду Рыжскага дагавора заходняя частка Украіны і Беларусі засталіся анексіраванымі Польшчай. Але нягледзячы на нявыгадныя для нас умовы міру, Совецкі Ўрад лаяльна выконваў палажэнні Рыжскага дагавора. Кіраўнікі-ж Польшчы глядзелі на Рыжскі дагавор толькі як на кавалак паперы. Гэтая акалічнасць доўгі час накладвала злавесны адбітак на ход далейшых падзей ва ўзаемаадносінах паміж Польшчай і СССР.

Фашысцкі польскі ўрад не выконваў артыкул 7 Рыжскага дагавора, згодна якога:

«Польшча прадастаўляе асобам рускай, украінскай і беларускай нацыянальнасцей усе правы, якія забяспечваюць свабоднае развіццё культуры, мовы і выкананне рэлігійных абрадаў».

Польскія акупанты праводзілі ў Заходняй Беларусі палітыку нацыянальнага прыгнечання і праследвання беларусаў. Яны закрылі ўсе беларускія школы і спрабавалі цынічна адмаўляць самае існаванне беларускага народа і яго права на развіццё роднай мовы і культуры.

Але польскія каланізатары вымушаны былі прызнавацца ў банкруцтве сваёй палітыкі падпарадкавання беларускага насельніцтва панаванню польскіх паноў і імперыялістаў. Былы ваявода Беластоцкага ваяводства Генрых Асташэўскі ў дакладной запісцы ў палітычны дэпартамент міністэрства ўнутраных спраў ад 23 ліпеня 1939 года скардзіўся на бясплоднасць польскай палітыкі каланізацыі і асіміляцыі беларусаў.

Ваявода пісаў:

«Беларусы гэта этнічная група насельніцтва, якая асела на зямлі і звязана з ёй. Працэс асіміляцыі, аб якой можа быць гутарка, калі гаварылі аб умацаванні польскага ўладарнага становішча на гэтым участку з часу адраджэння Рэчы Паспалітай не дасягнуў значных рэзультатаў.

Свядомы беларускі элемент садзейнічае руху прарускай арыентацыі. У першым радзе стаяць тут даваенныя рускія сімпатыі, замест іх мы павінны выпрацаваць сімпатыі да Польшчы. Польскія элементы не паспелі да сучаснага моманту не толькі ахапіць і павесці за сабой, але нават і звязацца з беларускай вёскай... Катастрафічнае становішча з польскім панаваннем у гарадах і мястэчках дыктуе неабходнасць прыняцця хуткіх і радыкальных мерапрыемстваў».

Сэнс «радыкальных мерапрыемстваў» заключаецца ў тым, каб «перамагчы старажытную беларускую культуру» і прымусіць беларусаў «думаць па-польску», г. зн. пазбавіць іх нацыянальнай самасвядомасці. Гэтая палітыка заняволення і асіміляцыі беларусаў пацярпела крах.

(ПРАЦЯГ. Пачатак—у нумары за 23 красавіка).

VI сесія Вярхоўнага Совета БССР

Працяг даклада Н. Я. Наталевіча

На працягу 20 год насельніцтва Заходняй Беларусі падвяргалася нечуваным гвалтаванням і здзекам, жудаснаму паліцэйскаму тэрору. Жабрацтва і голад, нацыянальнае і сацыяльнае прыгнечанне—такі быў лёс насельніцтва Заходняй Беларусі.

Польскія захопнікі самі цынічна прызнаюць, што няшчаднай эксплаатацыяй і сістэмай абрабавання беларускага насельніцтва яны вярнулі яго к дагістарычнаму каменнаму веку.

Вось, што, напрыклад, пісала ў 1930 годзе аб становішчы беларускага сялянства польская газета «Вечур Варшаўскі»:

«Селянін у Заходняй Беларусі перастае карыстацца тапаром, бо стары папсаваўся, а на новы няма грошай. Калі трэба што-небудзь разсекчы, ён стараецца гэта зрабіць каменным тапаром, зробленым па спосабу, які ўжываўся ў дагістарычны каменны век.

Ён не ўжывае больш жалезных цвікоў, замяняючы іх драўлянымі. Ніхто не куе коней, дзякуючы таму, што глеба мяккая, а жалеза на падковы шкада. Нават самы маленькі кавалачак жалеза з'яўляецца каштоўнасцю для селяніна Палесся».

Але ні нацыянальнае прыгнечанне, ні палітыка апалячвання, ні паліцэйскі тэрор не змаглі зламіць волю беларускага народа, упарта адстойваючы сваю культуру і нацыянальную незалежнасць, ён імкнуўся да з'еднання, да стварэння адзінай беларускай дзяржавы.

Гэта заветная мара беларускага народа і была здзейснена ў 1939 годзе.

Фашысцкі ўрад Польшчы ў асобе Рыдз-Сміглы—Бека, асепленый рабаўніцкімі вялікадзяржаўнымі тэндэнцыямі, уцягнуў Польшчу ў русла фашысцкай палітыкі.

Польска-германская вайна, якая пачалася 1 верасня 1939 года, паказала, што польская дзяржава аказалася настолькі заняпалай і недзеяздольнай, што пры першых-жа ваенных няўдачах пачала распадацца. Совецкі ўрад у гэтых умовах павінен быў прыняць тэрміновыя меры.

У сваім звароце па радыё да совецкага народа 17 верасня тав. **Молатаў** заявіў:

«У сувязі з тым, што Польшча стала зручным полем для ўсякіх нечаканасцей, якія могуць стварыць пагрозу для СССР», а таксама ў выніку таго, што: «Совецкі ўрад лічыць сваім свяшчэнным абавязкам падаць руку дапамогі сваім братам-украінцам і братам-беларусам, якія насяляюць Польшчу»,—

Совецкі Ўрад узяў пад сваю абарону жыццё і маёмасць насельніцтва Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны.

Выбары ў Народнае Сабранне Заходняй Беларусі, якія праводзіліся на самых дэмакратычных пачатках, прадэманстравалі адзіную волю насельніцтва Заходняй Беларусі да ўстанаўлення совецкай улады ў Заходняй Беларусі і далучэння яе да Совецкага Саюза.

У галасаванні прынялі ўдзел 96,7 процанта выбаршчыкаў. 90,7 процанта з іх галасавалі за дэпутатаў, якія стаялі за далучэнне Заходняй Беларусі да Совецкага Саюза (з 2.672.280 чалавек галасавалі 2.409.502 чал.).

28 кастрычніка 1939 года Народнае Сабранне Заходняй Беларусі прыняло рашэнне аб устанаўленні совецкай улады і аб уваходжанні Заходняй Беларусі ў састаў Совецкай Беларусі.

2 лістапада 1939 года Вярхоўны Совет СССР прыняў рашэнне аб уключэнні Заходняй Беларусі ў састаў СССР.

Так народы Заходняй Беларусі, з'еднаўшыся з брацкімі народамі Совецкага Саюза, былі вырваны з-пад іга панскай Польшчы.

Такім чынам, воляй усяго совецкага народа і яго ўрада Беларуская дзяржава была з'еднана ў сваіх гістарычных і этнаграфічных граніцах.

У 1939 годзе Польшча была акупіравана немцамі. Нямецкія разбойнікі рабуюць Польшчу, знішчаюць польскі народ. Здавалася-б, што непасрэдна клопатамі сучаснага польскага ўрада павінна быць — арганізацыя сумеснай барацьбы польскага народа з народамі Совецкага Саюза па разгрому гітлераўскіх разбойніцкіх зграй і хутчэйшаму ачышчэнню ад іх Польшчы. Але ваяўнічыя дон-кіхоты эміграцкага польскага ўрада — Саснкоўскія і іншыя больш за ўсё зацікаўлены захопніцкімі планамі, чым пытаннямі сумеснай барацьбы супроць гітлерызма. І якія-б ні былі прагныя жаданні гэтых ваяўнічых дон-кіхотаў пажывіцца за кошт Беларусі і ў другі раз вярнуць беларускі народ к дагістарычнаму старажытна - каменнаму веку, — гэтыя жаданні застануцца толькі жаданнямі.

Паўстае пытанне: чым-жа адрозніваецца знешняя палітыка сучаснага польскага эміграцкага ўрада ад разбойніцкай захопніцкай палітыкі Гітлера, які рабуе і знішчае беларускі народ на акупіраванай частцы Совецкай Беларусі?

Ці-ж не ясна, што беларускі народ, знішчаючы і выганяючы з сваёй роднай свяшчэннай зямлі нямецкіх захопнікаў, будзе тое-ж рабіць і з усякімі іншымі захопнікамі, калі яны намерацца пасягнуць на незалежнасць Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі?

Асепленый агрэсіўнымі намерамі ў адносінах да совецкіх народаў, польскі ўрад у асобе галоўнакамандуючага Саснкоўскага ад палітыкі пасіўнасці і чакання перайшоў да актыўнай барацьбы супроць партызанскага руху, да арганізацыі тэрарыстычных замахаў на партызанскіх дзеячоў, на шлях правакацый і прамога супрацоўніцтва з нямецкімі акупантамі.

Выдаваемы падпольна афіцыёзны «Бюлетэнь інфармацый» 18 сакавіка 1943 года пісаў:

«У генерал - губернатарстве моцна ўзраслі баявыя настроі. Далейшы іх дачасны рост немэтазгодны з пункту гледжання польскіх інтарэсаў. Паскарэнне масавых узброеных выступленняў супроць акупантаў было карысна толькі для комуністаў».

Тая-ж газета 11 лютага 1943 года прама пісала:

«Мы маглі-б наносіць акупантам больш удараў і весці больш шырокую барацьбу, але не робім гэтага свядома... Нас абавязвае загад урада і камандуючага ўзброенымі сіламі краіны, каб чакаць з вінтоўкай ля нагі».

Польскія падпольныя фашысцкія арганізацыі, якія дзейнічаюць на тэрыторыі заходніх абласцей Беларусі па ўказцы эміграцкага польскага ўрада, вядуць самую жорсткую барацьбу з польскімі патрыётамі і з атрадамі беларускіх партызан, якія дзейнічаюць на тэрыторыі Беларусі супроць нямецкіх захопнікаў.

Зафіксіраваны выпадкі забойства беларускіх партызан і нападу на партызанскія атрады з боку польскіх правакацыйных і здрадніцкіх арганізацый. Польскія падпольныя арганізацыі ўстанавілі і праводзяць сістэму здрадніцкай правакацыі з мэтай знішчэння беларускага народа.

Так, падпольны начальнік атрада, які належыць да афіцыйнай польскай арганізацыі Саснкоўскага, у загадзе ад 3 мая 1943 года дае наступныя ўказанні:

«Беларус — наш вораг. Імкнуцца збіраць усякія матэрыялы супроць беларусаў, прыпісваючы ім сувязь з партызанамі, каб немцы расстрэльвалі іх. Тым самым мы выжывем іх, адначасова абазляючы астатніх беларусаў супроць немцаў».

Польская ўрадавая радыёстанцыя «Світ» у сваіх перадачах сістэматычна займаецца агідным падбухторваннем супроць партызан, якія вядуць самаахвярную барацьбу супроць нямецкіх захопнікаў.

Польскі эміграцкі ўрад у друку і па радыё вядзе шалёную барацьбу за ўключэнне Заходняй Беларусі ў будучую Польшчу.

Ці не ясна, што такія прадстаўнікі польскага ўрада, як Саснкоўскі і іншыя, скаціўшыся на шлях прамога супрацоўніцтва з нямецкімі акупантамі, не могуць выказваць волю і прадстаўляць інтарэсы польскага народа, які сапраўды жадае змагацца супроць нямецкіх захопнікаў.

Зразумела, ніякія нармальныя дыпламатычныя зносіны з такім урадам немагчымы.

У заяве Совецкага Ўрада ад 11 студзеня 1944 года ўказваецца, што:

«Цяпер адкрываецца магчымасць адраджэння Польшчы, як моцнай і незалежнай дзяржавы. Але Польшча павінна адрадзіцца не шляхам захопу украінскіх і беларускіх земляў, а шляхам звароту ў састаў Польшчы адабраных немцамі ў Польшчы спрадвечных польскіх земляў. Толькі такім чынам можна было-б устанавіць давер'е і дружбу паміж польскім, украінскім, беларускім і рускім народамі».

Усе тыя палякі, якім дорага часць і незалежнасць Польшчы, адвярнуліся ад польскіх палітыканаў, якія адседжваюцца ў Лондане, і звязалі свой лёс з Саюзам польскіх патрыётаў у СССР і з доблеснымі польскімі войскамі, якія ў жорсткай барацьбе з гітлераўскімі захопнікамі даказваюць сваю адданасць свабоднай дэмакратычнай Польшчы, сваю салідарнасць з Чырвонай Арміяй і арміямі нашых саюзнікаў.

Гэта сумесная вызваленчая барацьба совецкага народа з польскім народам адкрывае новую старонку ў гісторыі совецка-польскіх адносін, старонку супрацоўніцтва дзеля агульнага дабра.

Згодна лініі Керзона да Польшчы адыходзіць большасць раёнаў Беластоцкай вобласці, якія з 1939 года і па 1941 год уваходзілі ў склад Беларускай ССР.

У некаторых раёнах, у прыватнасці ў Бельскім раёне, пераважае беларускае насельніцтва, таму будзе зусім правільна гэты раён пры вызначэнні граніц паміж Польшчай і БССР пакінуць у саставе Беларускай ССР.

Я звярачваюся да Вярхоўнага Совета разгледзець гэтае пытанне і прасіць Саюзны Ўрад пры вызначэнні дзяржаўных граніц паміж Совецкім Саюзам і Польшчай улічыць зусім законнае і справядлівае жаданне беларускага народа з'еднаць усе спрадвечныя беларускія землі ў адзіную беларускую Совецкую дзяржаву. **(Працяглыя апладысменты).**

Таварышы дэпутаты!

Прадстаўленыя на разгляд і зацверджанне VI сесіі Вярхоўнага Совета Законы аб утварэнні Народнага Камісарыята Абароны і Народнага Камісарыята Замежных Спраў БССР прапаную зацвердзіць.

Жыццёвая неабходнасць прыняцця гэтых Законаў для нашай Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі больш чым відавочна. Правядзенне ў жыццё іх забяспечыць далейшае ўмацаванне непарушнай дружбы народаў нашага вялікага Совецкага Саюза, далейшае павышэнне баявой магутнасці нашай доблеснай Чырвонай Арміі, сілы і магутнасці нашай соцыялістычнай бацькаўшчыны—СССР.

Беларускі народ, выконваючы наказ свайго правадыра вялікага **Сталіна** аддае ўсе сілы справе хутчэйшага аднаўлення соцыялістычнай народнай гаспадаркі. Ён пашырае партызанскую вайну ў тылу ворага і бязлітасна знішчае нямецкіх акупантаў, дапамагаючы тым самым Чырвонай Арміі наскорыць час нашай перамогі над ворагам. Ён з радасцю будзе вітаць прынятыя Вярхоўным Советам Законы і зробіць усё неабходнае для ажыццяўлення іх дзеля далейшага росквіту і ўмацавання магутнасці нашай Соцыялістычнай Радзімы і ўзвялічэння славы яе на страх ворагам і на дабро совецкага народа! **(Працяглыя апладысменты).**

Масавая работа сярод насельніцтва

Два з лішкам годы насельніцтва нашага раёна знаходзілася пад прыгнётам нямецкіх акупантаў. Ілжывая нямецкая прапаганда ўсімі сродкамі старалася зацьміць свядомасць совецкіх людзей, задушыць веру ў зварот совецкай улады. Але дарэмна! Гераічная Чырвоная Армія прышла і назаўсёды выгнала нямецкія банды з тэрыторыі раёна.

Аддзел прапаганды і агітацыі райкома партыі шырока разгарнуў палітычна-масавую работу сярод рабочых, калгаснікаў і совецкай інтэлігенцыі, падпарадкаваўшы яе задачам аднаўлення народнай гаспадаркі.

З першых дзён вызвалення раёна былі вылучаны лектары і няштатныя прапагандысты. Пры кожным сельсовеце створаны агіткалектывы. Агітатары замацаваны за насялёнымі пунктамі і ўчасткамі. Яны праводзяць вялікую агітацыйную і растлумачальную работу.

Так, агітатар-комсамолка тав. Краўчанка з калгаса «2-я пяцігодка», Бычанскага сельсовета, праводзіць з калгаснікамі гутаркі аб падзеях на франтах Айчыннай вайны, чытае ім зводкі Совінформбюро, газеты. Яна арганізавала з калгаснікамі вывучэнне кнігі таварыша Сталіна «Аб вялікай Айчыннай вайне Совецкага Саюза», пазнаёміла іх з рашэннямі X сесіі Вярхоўнага Совета СССР і зараз вывучае рашэнні VI сесіі Вярхоўнага Совета БССР.

Агітацыя тут носіць дзейсны, мэтаімкнёны характар; яна спалучаецца з практычнай работай у калгасе. Калгас не выконваў плана лесанарыхтовак. Тав. Краўчанка сабрала калгаснікаў, расказала аб поспехах Чырвонай Арміі і тут-жа ўказала на значэнне лесанарыхтовак для абароны краіны. У выніку калгаснікі арганізавалі брыгады лесарубаў і возчыкаў. 20 калгасніц вышлі на лесанарыхтоўкі, і за кароткі час план лесанарыхтовак быў выкананы.

Калгаснікі сабралі і ўнеслі ў фонд абароны краіны 4.000 руб.

Тав. Краўчанка арганізавала ў калгасе насценную газету, якая мабілізуе калгаснікаў на баявое правядзенне веснавой сяўбы.

Добра працуе агіткалектыў Рассохскага сельсовета, які налічвае 11 агітатараў. Апрача дакладаў і гутарак, агітатары праводзяць калектыўныя чыткі кнігі «Нічога не забудзем, нічога не даруем», якая выкрывае зверствы нямецкіх акупантаў і выклікае ў слухачоў пачуццё смяротэльнай нянавісці да іх.

Кіраўнік агіткалектыва тав. Новікаў правёў пяць занятак з сельскім актывам, на якіх перадаў вопыт работы перадавых калгасаў сельсовета ў аднаўленні грамадскай гаспадаркі. У выніку работы агіткалектыва Рассохскі сельсовет ідзе першым па выкананню палітычна-гаспадарчых задач. Калгаснікі гэтага сельсовета сабралі і ўнеслі 42.800 рублёў у фонд абароны краіны.

Расказваючы аб вялікіх поспехах Чырвонай Арміі, аб унутраным і міжнародным жыцці нашай краіны, агітатары мабілізуюць калгаснікаў на дапамогу Чырвонай Арміі, на хуткае і добраякаснае правядзенне веснавой сяўбы на вызваленай зямлі.

Е. ЛАПАЦІН,
загадчык аддзела прапаганды і агітацыі Кармянскага РК КП(б)Б.
Гомельская вобласць.

Будаўніцтва з грунтавых матэрыялаў

Нядаўна гомельскі облплан склікаў нараду інжынераў, архітэктараў і іншых спецыялістаў па пытанню будаўніцтва невялікіх жыллёвых дамоў і гаспадарчых пабудоў з грунтавых матэрыялаў.

Старшыня облплана тав. Карасік паведаміў аб тым, што нямецка-фашысцкія бандыты знішчылі вялікую колькасць населеных пунктаў області і што значная частка насельніцтва, у сувязі з гэтым, вымушана жыць у зямлянках. Аднаўленне разбураных пабудоў з лесаматэрыялаў патрабуе, перш за ўсё, вялікай колькасці драўніны, вялікай затраты часу, рабочай сілы і цягла.

Узнікла пытанне аб паскарэнні тэмпаў будаўніцтва жыллёвых дамоў і гаспадарчых пабудоў з шырокім выкарыстаннем грунтавых матэрыялаў.

Удзельнікі нарады тт. Кірылаў, Пяткоў, Ханін і Ісаевіч у сваіх выступленнях указалі на магчымасць масавага будаўніцтва з грунтавых матэрыялаў, бо ў вобласці ёсць вялікія залежы гліны, суглінкаў, супескаў, адыходаў ад торфу, камышу, саломы і хвоі. Яны прапанавалі практыкаваць гліна-хворастравыя і гліна-плятнёвыя (мазанкавыя) пабудовы з гліна-саломенным і гліна-камышовым дахам.

Магчыма таксама выкарыстанне цэглы-сырцу. Тав. Кірылаў унёс прапанову—у раённых цэнтрах пашырыць будаўніцтва хат з цэглы-сырцу. Было выказана пажаданне — збудаваць некалькі паказальных пабудоў з грунтавых парод і розных звязваючых матэрыялаў: хворасту, лазы, саломы, хвоі і адыходаў торфу.

Удзельнікі нарады ўхвалілі прапанову аб арганізацыі ў раённых цэнтрах майстэрань па вырабу стандартна-будаўнічых дэталей—вакон і дзвярэй.

* * *

Аблвыканком прыняў рашэнне, у якім адзначае эканамічную і гаспадарчую выгаду збудавання жыллёвых і гаспадарчых пабудоў у сельскіх мясцовасцях з грунтавых матэрыялаў. У рашэнні ўказваецца на неабходнасць з наступленнем цёплых дзён неадкладна прыступіць да парыхтоўкі гліны, цэглы-сырцу, стоек, хворасту і іншых матэрыялаў, неабходных для будаўніцтва.

У бліжэйшы час склікаецца абласны семінар інструктароў па будаўніцтву дамоў з грунтавых матэрыялаў.

Упраўленне па справах архітэктуры пры СНК БССР рашыла аказаць дапамогу ў распрацоўцы праектаў дамоў і планіраванні населеных пунктаў.

М. САМСОНАЎ.

Пісьмо Анны Пятроўны Заслонавай

Нядаўна маці легендарнага партызана Беларусі Анна Пятроўна Заслонава прыслала з Кіраўска пісьмо, у якім піша: «Мой сын Заслонаў Канстанцін Сяргеевіч быў камандзірам партызанскага атрада ў Беларусі. Як шчыры сын Радзімы, ён змагаўся за яе і аддаў за яе сваё жыццё. Я ведаю, што мой сын не мог зрабіць інакш. Я ведаю, як перажываюць жанчыны і дзеці ад крывяжэрных псоў-гітлераўцаў. Да вайны ў мяне была вялікая сям'я —тры сыны і дзве дачкі. Не шкадуючы свайго жыцця мае сыны ўзялі зброю ў рукі, каб біць немцаў. Мне 68 гадоў, і я благаславіла іх на подвіг за Радзіму. Старшы сын мой, інвалід вайны, атрымлівае пенсію, другі сын—Канстанцін загінуў, а трэці сын Нікалай і зараз у радах Чырвонай Арміі. Ён працягвае змагацца за Радзіму, за шчасце совецкіх людзей».

Так піша слаўная патрыётка, маці чалавека, які ўвайшоў у гісторыю Айчыннай вайны і будзе заўсёды жыць у сэрцах совецкіх людзей.

Совецкі ўрад праяўляе вялікія клопаты аб гэтай слаўнай патрыётцы, якая прывіла сваім дзецям гарачую любоў да Совецкай Радзімы.

68-гадовай Анне Пятроўне Заслонавай, як і другім членам сям'і героя-партызана, які загінуў у барацьбе за Беларусь, прызначана персанальная пенсія.

Індывідуальныя гароды рабочым і служачым

Звыш 4.000 працоўных Гомеля атрымалі ў сваё карыстанне зямельныя ўчасткі пад індывідуальныя гароды. У першую чаргу яны выдзяляліся для сем'яў франтавікоў і партызан. На прадпрыемствах і ва ўстановах створаны з ліку рабочых і служачых камісіі, якія займаюцца пытаннямі аказання дапамогі ў апрацоўцы гародаў, набыцці насення, расады.

Зеленгас горада поўнасцю забяспечыць гароднікаў неабходнай колькасцю расады капусты і таматаў.

(БЕЛТА).

Штраф за антысанітарыю

Органы міліцыі прыцягнулі да адказнасці рад работнікаў і кіраўнікоў устаноў за невыкананне санітарных правіл. Прыцягнуты да адказнасці загадчык сталовай у горадзе Мозыры Старавойтаў, загадчык вытворчасці хлебапякарні Гаўрыленка (Мозыр), загадчык домам інвалідаў Крычаўскага раёна Качанаў і другія. Кожны з іх аштрафаваны на 100 рублёў.

Апрача таго, па Палескай вобласці прыцягнута да адказнасці за невыкананне мерапрыемстваў па санітарыі старшыня Хойніцкага пасялковага совета Харошка і старшыня Каровіцкага сельсовета Хазановіч.

БЕРАСНЕЎ,
старшы лейтэнант міліцыі.

У вызваленым Ельску

Вялікія страты нанеслі нямецкія драпежнікі насельніцтву Ельскага раёна. У ліпені 1942 года гэтыя звяры спалілі 12 вёсак. Больш таго. Яны палілі вёскі разам з людзьмі. А праз год, у ліпені 1943 года, знішчылі яшчэ 49 вёсак. Больш 7.800 чалавек старых, жанчын і дзяцей забілі і закатавалі нямецкія людаеды. Больш 3.000 юнакоў і дзяўчат пагналі на катаргу.

З велізарнай радасцю сустрэлі працоўныя Ельскага раёна сваю вызваліцельніцу Чырвоную Армію. Вызваленыя совецкія людзі ўзяліся за адбудову разбураных калгасаў. Ужо адноўлен 61 калгас. Пабудаваны калгасныя склады, абагулены коні.

Калгаснікі ўсімі сіламі дапамагаюць Чырвонай Арміі ў разгроме ненавіснага ворага. Яны здалі ў фонд Чырвонай Арміі 5.064 пуды зярна, 4.104 пуды мяса і 22.962 пуды бульбы. Дзесяткі тысяч рублёў сабраны на пабудову авіяэскадрыллі «Палескі партызан».

Ф. ПАЛЯВЫ.

ЕЛЬСК.

НАВІНЫ МАСТАЦТВА

◆ Пры беларускай філармоніі створан ансамбль цымбалістаў у складзе вядомых беларускіх цымбалістаў Жыновіча, Навіцкага, Шмелькіна і Самсонава. Кіруе ансамблем адзін са старэйшых беларускіх цымбалістаў тав. Жыновіч. У праграме ансамбля—беларускія, рускія, украінскія народныя песні і танцы.

◆ Рускі тэатр БССР пад мастацкім кіраўніцтвам Арлова распачынае падрыхтоўку да пастаноўкі п'есы Шэкспіра «12-я ноч».

◆ Музыкальную камедыю на тэксты Нефеда і Астрэйкі «Сорак чацверты дзень» (музыка Клумава) будзе ставіць беларускі тэатр музыкальнай камедыі.

ВЫПЛАЧАНА 400.000 РУБЛЁЎ ВЫЙГРЫШАЎ

Жыхары Гомеля, у часе акупацыі, хавалі аблігацыі дзяржаўных пазык Совецкага Саюза. Многія з іх зараз прыходзяць у Гомельскую цэнтральную і Навабеліцкую ашчадкасы, каб праверыць габліцы выйгрышаў за час вайны.

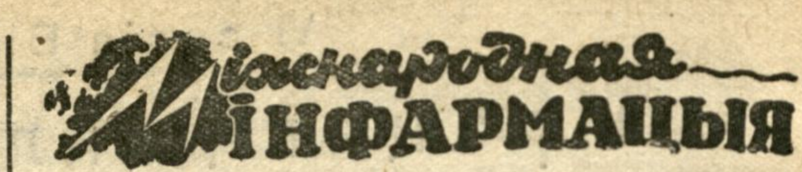
За тры з лішкам месяцы па абодвух ашчадных касах выплачана больш 400.000 рублёў выйгрышаў па дзяржаўных пазыках. Некаторыя грамадзяне атрымліваюць па 5—6 выйгрышаў адначасова.

Пачата выплата выйгрышаў па 3-й грашова-рэчавай латарэі. 18 красавіка ў ашчадкасу быў прад'яўлен білет гэтай латарэі, на які паў выйгрыш у 5.000 рублёў.

Многія грамадзяне, атрымліваючы выйгрышы, адкрываюць у ашчадкасе свае асабістыя рахункі. Уклады ў Гомельскую і Навабеліцкую ашчадныя касы растуць з кожным днём.

ДЗІЦЯЧЫ ДОМ У ВЁСЦЫ

МОЗЫР. **(Наш кар.).** У вёсцы Слабада, Мозырскага раёна, адкрыт новы дзіцячы дом, у якім размешчана 20 дзяцей-сірот, бацькі якіх загінулі ў барацьбе супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў. У бліжэйшыя дні дзіцячы дом прыме яшчэ 80 дзяцей.

ДА СОВЕЦКА-ФІНСКІХ АДНОСІН

Водгукі на заяву тав. А. Я. Вышынскага на прэс-канферэнцыі ў Наркамаце Замежных Спраў СССР

ЛОНДАН, 23 красавіка. (ТАСС). Лонданскія ранішнія нядзельныя газеты вышлі раней атрымання паведамлення аб заяве Намесніка Народнага Камісара Замежных Спраў А. Я. Вышынскага па поваду совецка-фінскіх адносін, зробленай на прэс-канферэнцыі ў Наркамаце Замежных Спраў СССР. Аднак, гэта заява стаіць у цэнтры ўвагі лонданскага радыё, якое передавала яго некалькі разоў. Агенцтва Рэйтэр дае справаздачу свайго спецыяльнага маскоўскага карэспандэнта аб заяве А. Я. Вышынскага на прэс-канферэнцыі.

Дыпламатычны аглядальнік агенцтва Рэйтэр Рэндэл Ніл прысвячае заяве А. Я. Вышынскага каментарыі, у якіх гаворыцца:

Разрыў совецка-фінскіх перагавораў аб заключэнні перамір'я з'яўляецца цяпер афіцыйным, але ён не выклікае здзіўлення, па крайняй меры ў англійскага ўрада, які Масква заўсёды трымала ў курсе перагавораў.

Совецкі ўрад, піша далей аглядальнік, праявіў нястомнае цярпенне на працягу перагавораў, якія цягнуліся два месяцы. Зусім магчыма, што цяпер запасы яго цярпення ў той частцы, у якой гутарка ідзе аб Фінляндыі, вычарпаліся. Фінскі ўрад павінен ведаць, што ўмовы, ажыццяўленне якіх патрабуе ад Совецкага ўрада новых людскіх і матэрыяльных ахвяр, не будуць ужо такімі ліберальнымі, як тыя, адносна якіх магчыма было дамовіцца.

ЛОНДАН, 23 красавіка. (ТАСС). Маскоўскі карэспандэнт агенцтва АФІ, перадаўшы змест заявы А. Я. Вышынскага на прэс-канферэнцыі ў Наркамаце Замежных Спраў, піша, што адказ фінскага ўрада прыняць совецкія прапановы наўрад ці пакіне шансы для новых перагавораў.

НЬЮ-ЁРК, 23 красавіка. (ТАСС). Амерыканскі друк апублікаваў на відным месцы заяву тав. А. Я. Вышынскага на прэс-канферэнцыі аб совецка-фінскіх адносінах.

ДЗЕЯННІ АВІЯЦЫІ САЮЗНІКАЎ

ЛОНДАН, 24 красавіка. (ТАСС). Як афіцыйна паведамляецца, 300 амерыканскіх бамбардыроўшчыкаў у суправаджэнні знішчальнікаў зрабілі ўчора раніцай налёт на ваенныя аб'екты праціўніка на ўзбярэжжы Францыі. Удзень бамбардыроўка гэтых аб'ектаў працягвалася другімі злучэннямі авіяцыі саюзнікаў. У той-жа дзень амерыканскія самалёты зрабілі налёт на 7 германскіх аэрадромаў і скінулі бомбы на ўзлётныя пляцоўкі, майстэрні і стаянкі самалётаў.

У ноч на 24 красавіка англійскія бамбардыроўшчыкі зрабілі налёт на склады сродкаў сувязі ў Вільвордзе (у 600 мілях ад Брусэля). Самалёты «Маскіто» зрабілі налёт на Мангейм.

ЛОНДАН, 24 красавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, учора ўдзень вялікія злучэнні амерыканскіх цяжкіх бамбардыроўшчыкаў, якія базіруюцца на Італію, зрабілі налёт на Вінер-Нейштадт. Бамбардыраваны тры авіяцыйныя заводы і варожы аэрадром, які знаходзіцца ў 17 мілях ад Вены. Адзначана многа прамых пападанняў.

ДЭЗАРГАНІЗАЦЫЯ ЖЫЦЦЯ Ў РУМЫНСКАЙ СТАЛІЦЫ

СТАМБУЛ, 24 красавіка. (ТАСС). Мяркуючы па паведамленнях румынскіх газет, жыццё ў Бухарэсце ўсё больш дэзарганізуецца. Як піша газета «Курэнтул», у выніку паветраных налётаў авіяцыі саюзнікаў гораду прычынены вялікія разбурэнні—многія вуліцы завалены абломкамі дамоў. Вадаправод і каналізацыя не працуюць.

Пасля першага налёту на горад ваенны камендант Бухарэста выдаў загад, згодна якога прамысловым рабочым, работнікам гандлёвых і медыцынскіх устаноў пад пагрозай турэмнага зняволення забараняецца пакідаць горад. Аднак грозны загад не зрабіў ніякага ўплыву.

Эвакуацыя Бухарэста адбываецца беспарадкава. Для эвакуіруемых нехапае транспартных сродкаў. Уласнікі транспарта наживаюць на перавозцы бежанцаў вялікія грошы.

Дэзарганізацыя ў Бухарэсце ўзмацняецца тым, што, побач з эвакуацыяй мясцовага насельніцтва, горад запаўняецца вялікай колькасцю чыноўнікаў, якія ўцякаюць з паўночных раёнаў Румыніі, і насельніцтвам, якое гвалтоўна эвакуіруецца адсюль.

Румынскія паслугачы Гітлера ахоплены панічным страхам. Газета «Універсул» адзначае, што пасля бамбардыроўкі сталіцы цэлыя групы румын «распаўсюджвалі трывожныя чуткі і спрабавалі выклікаць паніку».

Сабатаж насельніцтвам урадавых мерапрыемстваў набывае масавы характар. Газета «Універсул» апублікавала 10 красавіка каля 800 прозвішчаў асоб (з адзнакай—«працяг будзе»), якія ўхіліліся ад мабілізацыі ў дапаможныя часці румынскай арміі.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў ІТАЛІІ

ЛОНДАН, 24 красавіка. (ТАСС). Галоўны штаб войск саюзнікаў у Італіі паведамляе, што на фронце аперацыі абмяжоўваліся дзеяннямі патрулёў, артылерыйскай і мінамётнай перастрэлкай.

Авіяцыя саюзнікаў зрабіла налёт на аб'екты праціўніка на заходнім узбярэжжы і ў Цэнтральнай Італіі, а таксама на чыгуначныя збудаванні ў Югаславіі і Албаніі і на караблі праціўніка ў Эгейскім моры.

У паветраных баях збіт 51 самалёт праціўніка.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.